

BOUWSTENEN PLAN VAN AANPAK INCLUSIEVE SAMENLEVING GEMEENTE VUGHT

OP WEG NAAR EEN INCLUSIEF BELEID VOOR
MENSEN MET EEN BEPERKING

COLOFON

Bouwstenen plan van aanpak inclusieve samenleving gemeente Vught is een uitgave van Stichting Zet.

Datum 19 december 2018

Auteur Quirijn van Woerdekom en Nicolle van Hoof

Referentie quwo-Z8020-212-18

Zet
Postbus 271
5000 AG Tilburg
T 013 5441440
info@wijzijnzet.nl
www.wijzijnzet.nl

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding en aanpak	4
2. Inclusief beleid: de visie van Zet	6
3. Totaalbeeld inclusie	8
4. Bouwstenen	10
Bijlagen	14
Overzicht 1: successen in Vught	15
Overzicht 2: vergelijk hoofdbevindingen	17
Overzicht 3: verbeterpunten en oplossingen	24
Conclusie quickscan	27
Workshops in het kort	29
Toelichting methodiek	32

1. INLEIDING EN AANPAK

De gemeente Vught vindt het belangrijk dat iedereen, ongeacht leeftijd, afkomst, sociale klasse of beperking mee kan doen in de samenleving. 'Vught is van ons allemaal'.

De gemeente Vught heeft de ambitie om een inclusieve gemeente te zijn en samen met ervaringsdeskundigen, maatschappelijke organisaties en ondernemers hiervoor voorwaarden te scheppen.

In de Lokale Sociale Agenda 2017/2018 van Vught is toegankelijkheid één van de hoofdthema's. Specifiek gaat het om fysieke, sociale en digitale toegankelijkheid.

De volgende acties zijn voor 2018 opgenomen:

1. Uitvoering van een quickscan/nulmeting.
2. Optimaliseren van de toegankelijkheid van informatie, werkprocessen en formulieren van de gemeente en Wegwijs+.
3. Het maken van een plan/agenda toegankelijkheid op basis van de quickscan, samen met betrokkenen.
4. Een impuls geven aan bestaande en nieuwe activiteiten die bijdragen aan toegankelijkheid.

De gemeente Vught heeft Zet gevraagd om een bijdrage te leveren aan de volgende onderdelen:

1. Het in beeld brengen van de staat van toegankelijkheid in Vught en bij de gemeente zelf (fysiek, sociaal, digitaal).
2. Inzicht in de actiepunten, inclusief prioritering en aanpak.
3. Toename van bewustwording van inwoners en medewerkers over de toegankelijke samenleving.

De centrale vraagstelling is: de gemeente Vught wil weten in hoeverre haar beleid voldoet aan het VN-verdrag Handicap en hoe zij inclusie verder kan inbedden binnen haar gemeente. Samen met ervaringsdeskundigen en maatschappelijke organisaties wil de gemeente verder aan de slag om het VN-verdrag Handicap te implementeren, zowel in het beleid als in de uitvoering.

Dit vormt een belangrijke opmaat naar de opstelling van de lokale inclusieagenda in 2019 voor de komende jaren.

WERKWIJZE ZET IN HET KORT

Zet heeft uitvoering gegeven aan haar opdracht in drie stappen:

- **Stap 1**
Afname quickscan: de quickscan brengt in beeld hoe de gemeente vanuit de waarneming van de gemeentelijke organisatie bezig is met de uitvoering van het VN-verdrag Handicap. De afname heeft plaatsgevonden in een groepsinterview met medewerkers uit de verschillende afdelingen van de gemeente.
- **Stap 2**
In twee workshops is met maatschappelijke organisaties en inwoners/ervaringsdeskundigen gesproken over de behaalde successen, het benoemen en prioriteren van verbeterpunten en het gezamenlijk bedenken van mogelijke oplossingen als suggesties.
- **Stap 3**
Op basis van de uitkomsten van de quickscan en de opbrengsten uit de workshops is een totaalbeeld gegenereerd én zijn de bouwstenen voor een plan van aanpak gedestilleerd.

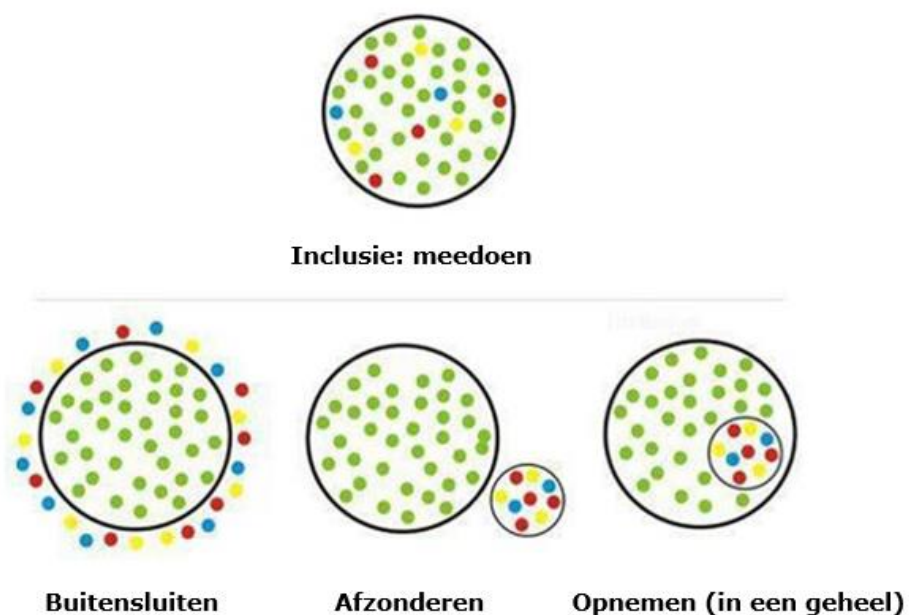
In bijlage worden de methodiek van de quickscan en de workshops toegelicht.

Nadrukkelijk advies van Zet is om het samengestelde totaalbeeld en de bouwstenen in één of meerdere bijeenkomsten opnieuw te toetsen met (een deel van) de deelnemers aan de workshops. De bouwstenen vormen immers een startpunt voor de opstelling van de inclusieagenda. Gedeeld draagvlak is een voorwaarde voor de vervolgstappen.

De gemeente heeft ook al afgesproken met betrokkenen, waaronder de deelnemers van de workshops, verder samen te werken aan de opstelling en uitvoering van de inclusieagenda. Als eerste zal hiervoor de analyse en vertaalslag van de bouwstenen worden gemaakt.

2. INCLUSIEF BELEID: DE VISIE VAN ZET

Met de ratificatie van het VN-verdrag Handicap komt een inclusieve samenleving een stap dichterbij. Dat betekent een uitdaging voor de landelijke overheid en vooral de gemeente. Lokaal beleid moet op tal van terreinen voldoen aan daarin gestelde normen. Maar de inclusieve samenleving is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid: die maak je met elkaar. Overheid, burgers, maatschappelijke instellingen en ondernemers scheppen daarvoor samen de voorwaarden.

Eén van de leidende principes van het VN-verdrag luidt: "Nothing about us without us". Met andere woorden: praat mét mensen met een beperking en niet over hen. Betrek hen bij verbeterpunten en vraag hen hoe zij deze ervaren. En vraag hen mee te denken over oplossingen.

Om die reden hebben gemeenten ook de opdracht om samen met ervaringsdeskundigen een lokale inclusie agenda te maken: een plan van aanpak om samen te werken aan een inclusieve samenleving.

Een ander belangrijk uitgangspunt van het VN-verdrag mag hierbij niet uit het oog verloren worden: redelijkheid en billijkheid. Het is niet altijd mogelijk om alles voor iedereen toegankelijk te maken. Het besluit algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of chronische ziekte zegt hier het volgende over: er moet gewerkt worden aan een geleidelijke verwezenlijking van de algemene toegankelijkheid, tenzij dat een onevenredige belasting vormt voor de betrokken partij.

Bij onevenredige belasting kun je denken aan financiële consequenties, argumenten vanuit monumentaal oogpunt of de hoeveelheid bezoekers die hier baat bij hebben. De uitdaging is dan om te zoeken naar mogelijke alternatieve oplossingen samen met alle betrokken partijen.

Redelijkheid en billijkheid zijn subjectieve begrippen, waar je mét elkaar lading aan geeft. Daarom sluit het beginsel zo goed aan bij het eerder genoemde principe "Nothing about us without us".

Het derde leidende uitgangspunt in het VN-verdrag Handicap is 'Design for All'. Ga er bij het ontwerpen van gebouwen, de openbare omgeving, informatievoorziening, et cetera., dus alle goederen en diensten (in de meest brede zin van het woord), van uit dat deze 'voorzieningen' bruikbaar zijn voor iedereen.

Of dit gelukt is bewijst zich uiteindelijk bij het daadwerkelijke gebruik door alle gebruikers, waaronder ouderen en mensen met diverse beperkingen.

3. TOTAALBEELD INCLUSIE

OPBOUW TOTAALBEELD

De bevindingen van de quickscan en de opbrengst van de workshops zijn naast elkaar gelegd. Door alle bevindingen in één overzicht samen te brengen is zichtbaar wat sterke punten zijn, wat vraag- en/of verbeterpunten zijn en waar mogelijk witte vlekken zijn. In de bijlagen staat een vergelijkend overzicht op hoofdpunten.

De gegevens zijn gebundeld en geordend naar de volgende rubrieken. Deze ordening sluit aan bij de wens van de gemeente om juist op deze aspecten inzicht te verkrijgen.

1. Fysieke toegankelijkheid
2. Communicatie en (digitale) informatie
3. Bewustwording en acceptatie
4. Mee kunnen doen (=sociale toegankelijkheid) op alle leefterreinen zoals opleiding, werk, mobiliteit, zorg en welzijn en algemeen ontmoeting
5. Samenwerking
6. Betrekken ervaringsdeskundigen/inwoners: 'Niets over ons zonder ons'

De volgorde is willekeurig; alle punten zijn even belangrijk. Bij de bouwstenen voor het plan van aanpak (hoofdstuk 3) komt bovenstaande ordening terug.

Hieronder gaan we eerst in op de bevindingen die naar voren zijn gekomen.

BEVINDINGEN SAMENGESTELD TOTAALBEELD

Positief overall-beeld

De uitkomsten van de quickscan en de oogst uit de twee workshops maken zonder meer duidelijk dat toegankelijkheid en inclusie al stevig op het netvlies staan bij de gemeente Vught en alle betrokkenen. Door hen wordt aantoonbaar uitvoering en invulling gegeven aan toegankelijkheid en inclusie. Hierdoor is ook al veel bereikt in Vught. Dit blijkt ook uit de opsomming van successen uit de workshops. Ook is genoemd dat de gemeente Vught het vermogen toont om out of the box te denken en te handelen. Dit onderbouwt ook de goede score van Vught in de quickscan.

Toegankelijkheid en inclusie staan stevig op het netvlies, er zijn gedeelde beelden.

Het is inzichtelijk dat het beleid en de uitvoering ten aanzien van toegankelijkheid in ontwikkeling is en op onderdelen (nog) een plek moet krijgen in beleidstukken en werkwijzen.

Op meerdere thema's komen de beelden en waarnemingen hierover duidelijk overeen en vullen zij elkaar aan. Bijvoorbeeld betreft dit de vaststelling van het ontbreken van voldoende openbare toegankelijke toiletten en het ontoegankelijke station van Vught. Deze punten zijn in beide bijeenkomsten genoemd.

Er is door Zet in opdracht van de gemeente een Notitie Fysieke Toegankelijkheid in de openbare ruimte opgesteld in januari 2018, vooruitlopend op dit traject. Hierin is een aantal aspecten van de fysieke toegankelijkheid, waaronder geleidelijnen, met ervaringsdeskundigen in kaart gebracht. Daarom gaan we in dit stuk iets minder in op fysieke toegankelijkheid.

Als gedeeld sterk punt komt de wijkaanpak in Vught naar voren, waarin allerlei organisaties goed en effectief samenwerken. De goede samenwerking werpt vruchten af. Er is een grote behoefte bij de deelnemers aan ontmoeting, uitwisseling en verdere verdieping.

Een opvallende aangedragen oplossing/suggestie is dat er slimme crossovers mogelijk zijn, bijvoorbeeld het verbreden van de meldlijn fysieke toegankelijkheid, de doelgroep van de Seniorenbus verbreden en de onderwerpen in het keukentafelgesprek uitbreiden naar alle leefdomeinen.

Bewustwording en ontmoeting

De deelnemers noemen dat op veel plaatsen in Vught, vooral op uitvoerings- en wijkniveau, al ontmoetingen en gesprekken plaatsvinden tussen mensen met én zonder 'beperkingen'. Dit draagt het meest krachtig bij aan acceptatie van en bewustwording over mensen met een beperking. Dit is ook de kern van gewoon meedoen. Het gaat daarbij om alle dagelijkse gewone dingen, zoals wonen, winkelen, vervoer, school, werken, indien nodig zorg en sociale activiteiten.

Er is wél een duidelijke oproep gedaan, zowel vanuit de maatschappelijke organisaties als de ervaringsdeskundigen om meer ontmoetingen te stimuleren: bijvoorbeeld door mensen met een beperking actief uit te nodigen voor publieksbijeenkomsten, wijkactiviteiten en vergaderingen.

Informatie delen

Het valt op dat de informatie en daarmee ook gedeelde kennis en waarnemingen onder de deelnemers verschilt.

Dit kwam naar voren in zowel de bijeenkomst met de organisaties als de inwoners/ervaringsdeskundigen. Mensen geven aan op een aantal onderdelen (nog) niet op de hoogte te zijn van wat er allemaal gebeurt in Vught en wat de werkwijzen zijn.

Men heeft bijvoorbeeld benoemd dat te weinig bekend is dat de Meldlijn ook bedoeld is voor meldingen over fysieke toegankelijkheid. Inwoners zien het vooral als telefoonnummer voor meldingen over zwerfafval en kapotte stoeptegels.

Uitwisseling in bijeenkomsten blijkt dan heel effectief, inspirerend en aanstekelijk (zo bleek al tijdens het groepsinterview met de medewerkers van de gemeente en de twee workshops).

Ook het inrichten van een fysieke en digitale plek voor de informatie-uitwisseling kan heel goed werken, en bijvoorbeeld regelmatig een nieuwsbrief uitgeven over toegankelijkheid en meedoen in Vught.

Beelden lopen soms uiteen

Tegelijkertijd blijken sommige beelden en waarnemingen vanuit verschillende deelnemers uiteen te lopen over bepaalde thema's. Deze verschillen zijn juist erg leerzaam.

Het beeld van de gemeente vanuit de quickscan is bijvoorbeeld dat de dienstverlening op het terrein van de Wmo en de Participatiewet stevig en goed is vormgegeven. De praktijk blijkt soms weerbarstiger te zijn. Vanuit zowel de stakeholders/organisaties als de inwoners/ervaringsdeskundigen is genoemd dat de match tussen vraag en aanbod op onderdelen voor verbetering vatbaar is en er behoefte is aan meer diversiteit en maatwerk in vormen van vervoer, dagbesteding, opleidingen en werkplekken.

Verdere verdieping bevindingen

Er is verdere verdieping nodig om de bevindingen op onderdelen scherper en feitelijk in beeld te krijgen. Een effectieve methode hiervoor is het gezamenlijke gesprek aangaan met de inwoners, beleidsmakers en uitvoerende organisaties. Dit kan bijvoorbeeld met focusgroepen.

De opbrengst van deze verdiepings-sessies is vaak hoger en vollediger wanneer aan deze gesprekken alle partijen gezamenlijk deelnemen.

4. BOUWSTENEN

In deze paragraaf staat een overzicht van bouwstenen die de basis ingrediënten kunnen zijn voor een lokale inclusie agenda.

Deze bouwstenen zijn geformuleerd op basis van uitkomsten van de quickscan, de workshops met maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen en de expertise van Zet.

Voor een deel van deze bouwstenen zijn in de workshops al praktische oplossingen en goede ideeën als suggesties aangedragen. Hiervan is er een aantal opgenomen.

FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID

- Realiseer openbare toiletten en toegankelijke toiletten
- Maak het Station Vught toegankelijk
- 'De Speeldoos' behouden en toegankelijk maken
- Trottoirs toegankelijk maken: hierbij kan Helvoirt leren van Vught
- Breng de toegankelijkheid van de gebouwen in kaart: er zijn al meerdere toegankelijke gebouwen en werk aan het toegankelijk maken van de andere gebouwen.

INFORMATIE EN COMMUNICATIE

- Bepaal in overleg met de doelgroep(en) welke communicatie en informatievoorziening er nodig is om de inwoners van Vught te bereiken.
- Vanuit de gemeente is aangegeven dat ze communiceren op taalniveau B1¹ (en deels B2). Vanuit de workshops kwam naar voren dat de informatie niet bekend is, onvoldoende begrijpelijk en ontoegankelijk is. Dit roept vragen op en vraagt om een nadere verdieping.
- Geef duidelijker vorm aan het 1-loket (of 1-loketgedachte) met een vaste contactpersoon. De gemeente heeft aangegeven dat één contactpersoon het principe is, maar dat opgevallen is dat dit niet altijd het geval is. Het blijkt dat niet altijd voor iedereen even helder is waarvoor je bij loket Wegwijs+ terecht kunt.
- Communiceer over de functie van de Meldlijn en dat deze ook openstaat voor het doorgeven van verbeterpunten in de fysieke omgeving.

Maak resultaten zichtbaar:

- Maak het inclusiebeleid expliciet en zichtbaar op alle beleidsterreinen. Neem op alle beleidsterreinen toegankelijkheid en inclusie op als vast onderdeel. Besteed binnen alle gemeente-afdelingen aandacht aan de consequenties en beoogde impact van het gemeentelijk beleid op het dagelijkse leven voor mensen met een beperking, bij beleidsvorming, uitvoering en handhaving.
- Algemene bekendheid met al behaalde resultaten (successen!) en doelen draagt bij aan de bewustwording.
- Richt een fysieke en digitale ontmoetingsplek in voor de informatie-uitwisseling, en geef bijvoorbeeld regelmatig een nieuwsbrief uit over toegankelijkheid en meedoen in Vught.

SOCIALE TOEGANKELIJKHEID

De sociale toegankelijkheid van de samenleving kan nog verder toenemen voor mensen. Hiervoor liggen er mogelijkheden en kansen. Dit kan door slimme kruisbestuiving van behaalde successen op andere terreinen, met bijvoorbeeld de volgende suggesties:

- de Seniorenbus openstellen voor grotere groepen, bijvoorbeeld door de leeftijdsgrens te verlagen;
- pas de aanpak voor de succesvolle realisatie van toegankelijke bushaltes toe op de gebouwen;
- introduceer een PGB voor maatwerk-vervoer.

---

¹ Taalniveau B1 kan bijna iedereen begrijpen (zo'n 95% van de bevolking). Ook mensen die geen hoge opleiding hebben gehad en voor hun werk nooit hoeven te lezen. Daarom noemen we taalniveau B1 eenvoudig Nederlands. Overheden en bedrijven schrijven hun teksten meestal op taalniveau C1. Ongeveer 60% van onze bevolking kan die teksten niet goed begrijpen.

Onderzoek of de match tussen vraag en aanbod in de dienstverlening op allerlei leefterreinen van mensen aansluit bij de wensen en mogelijkheden. Dit kan in de vorm van focusgroepen.

Voorbeelden zijn:

- Passende vervoersvoorzieningen om maatwerk en keuze in de soort en/of de plaats van de dagbesteding of (aangepast) werk mogelijk te maken. Mobiliteit blijft ondanks alle mogelijkheden een aandachtspunt. Bekijk of er aanvullend, in de communicatie of daadwerkelijk met nieuwe vervoersmogelijkheden, er meer nodig en mogelijk is.
- Scholing en werk: Bij deelnemers is er een behoefte aan maatwerk in scholing en opleidingen/trainingen. Dit vergroot de kansen op de arbeidsmarkt. Ga samen na of er voldoende informatie beschikbaar is over de mogelijkheden. Door een deelnemer vanuit de maatschappelijke organisaties is gezegd dat 'er veel meer kan, dan men denkt'. Bespreek bijvoorbeeld met onderwijsinstellingen en/of het bedrijfsleven of zij trainingen en werk(ervarings)plekken kunnen bieden.
- Neem in verordeningen en regelingen voor het verstrekken van subsidies en vergunningen de voorwaarde voor de toegankelijkheid van de activiteit of dienst op en zorg voor toezicht op de naleving.
- het keukentafelgesprek verbreden: Laat inwoners hun eigen (leef)plan opstellen, start bijvoorbeeld een experiment.

BEWUSTWORDING EN ACCEPTATIE

- Bewustwording en acceptatie begint met ontmoeting. Werk hieraan op alle lagen in de uitvoeringsorganisaties: op het niveau van de gemeente, de (wijk)organisaties en de dienstverleners.
- In de dagelijkse leefomgeving gaat het om gelijkwaardige ontmoetingen bij buurtactiviteiten, wijkcentra, verenigingsleven, sporten, winkelbezoek, scholen et cetera. Vraag betrokkenen om iedereen uit te nodigen en aan te spreken.
- In sommige wijken zijn er (nog) geen ontmoetingspunten in de wijk. Realiseer ook in deze wijken ontmoetingspunten. Dit is in beide workshops genoemd.

SAMENWERKING VERSTERKEN

- Samenwerking is zeer effectief. Versterk de krachtige wijkaanpak in Vught door hierin te investeren.
- Maak toegankelijkheid en inclusie ook binnen de regionale samenwerking tot een expliciet thema. Wissel met elkaar uit wat er bereikt is en wat daaraan ten grondslag ligt.
- Regionale samenwerking met andere gemeenten brengt kansen en risico's met zich mee. Een relatieve voorsprong van een koploper gemeente, zoals bijvoorbeeld Vught, kan afnemen doordat de gemiddelde ambitie lager kan komen te liggen. Uiteraard werkt dit ook andersom zoals bijvoorbeeld bij het Uniek Sporten.

BETREK ERVARINGSDESKUNDIGEN EN INWONERS

Last but not least: betrek de ervaringsdeskundigen en inwoners structureel op alle niveaus: vanaf de beleidsontwikkeling tot en met de uitvoering. Praat niet over mensen, maar altijd mét de mensen aan tafel die het aangaat.

In beide workshops is expliciet naar voren gekomen dat meer betrokkenheid en overleg gewenst en nodig is met de mensen zelf. Beleidsmakers en diverse organisaties praten nog (te) vaak over de mensen die het aangaat en niet met de mensen. De gemeente heeft aangegeven dat dit wel moet gebeuren en dat zij dit zeker ook gaat doen, in de geest van het VN-verdrag Handicap.

Dit gesprek draagt bij aan het brede draagvlak en de nabijheid van een samenleving waaraan iedereen mee kan doen en aan de effectiviteit om dit sneller dichterbij te brengen. Want zoals treffend door één van de deelnemers is genoemd: 'Iedereen is inclusief'.

BIJLAGEN

OVERZICHT 1: SUCCESSEN IN VUGHT

Als eerste zijn de successen in een overzicht gezet. De sterke punten zijn (voor een deel) ook opgenomen in het overzicht 2 vergelijk hoofdbevindingen.

Genoemde positieve punten (sessie maatschappelijke organisaties) 4 oktober

Er zijn al (veel) gebouwen toegankelijk
Petrus kerk toegankelijk (later vraagtekens hierover)
Plekken voor samenkomst
Bushaltes zijn toegankelijk gemaakt voor rolstoelgebruikers en rollators.
Samen Sterk in de wijk
Wandel-4-daagse zorgpark
Motortourtochten
Prins Hendrik (atletiek en turnvereniging), veel 'inclusief' aanbod
Robert CoppeS Stichting
Meedenken websites (visueel)
Verbinden en ontmoeten
Er is veel aandacht voor inclusie
Samenwerking tussen instanties en organisaties
Vlasborch open
Toegankelijk voetpad
Seniorenbus – mobiliteit
Ontmoetingsgroep
Cello inclusief met driehoek (klant, naasten en organisatie)
Ruimte wegwijs in de wijk
Goede voorbeelden ondernemers: Rabobank is betrokken, Primera en de AH in de Stationsstraat: er is aandacht voor alle doelgroepen
Stoepen/ trottoirs zijn goed onderhouden
Gemeente denkt out of the box
Rode Rik (huis in de wijk)
Veel betrokken vrijwilligers
Vincentius

Genoemde positieve punten (sessie ervaringsdeskundigen) 8 oktober

Activiteiten en ontmoeting (Reinier van Arkel)

Intentie en inzet van de gemeente: start positief

Belangstelling voor het onderwerp

Ik kan goed overweg in het dorp Vught

Vught is een 'zorgdorp' waar mensen zich redelijk goed kunnen redden

Vught is toegankelijker geworden

Trots op Onderling Sterk

Dat Zet er is, begin van een mooi proces

Fijn om in Vught te wonen en er weer terug te komen

Gemeente pakt het breed op met veel verschillende partners

Samen Sterk in de wijk

OVERZICHT 2: VERGELIJK HOOFDBEVINDINGEN

In het onderstaande overzicht staat een selectie uit hoofdbevindingen van de quickscan, de uit de workshops opgehaalde resultaten, geprioriteerde verbeterpunten en suggesties voor oplossingen.

Door deze naast elkaar te zetten is zichtbaar op welke onderdelen er vervolgstappen nodig kunnen zijn. In de kolommen x staat aantal keren dat het thema/onderwerp is gekozen door de deelnemers als meest belangrijk (Iedere deelnemer kon drie stickers plakken). Een hoog aantal (van bijvoorbeeld zeven, bij de openbare toiletten) geeft aan dat dit een hoge prioriteit heeft.

NB.

- Het stickeren betekent zeker niet dat andere punten niet of minder belangrijk zijn, maar het geeft wél aan wat er leeft en aanspreekt bij de deelnemers. Dit maakt onderdeel uit van de methodiek van prioriteren.
- Niet alle punten met stickers zijn opgenomen (dit staat wél in de verslagen van de twee workshops)
- Door het lagere aantal deelnemers in de workshop met ervaringsdeskundigen is het aantal gestickerde verbeterpunten in verhouding lager.

Quickscan		Workshop I	x	Workshop II	X
Deelnemers	Gemeentelijke organisatie	Maatschappelijke organisaties / stakeholders		Inwoners / ervaringsdeskundigen	
	12 deelnemers	19 deelnemers		10 deelnemers	
Communicatie en (digitale) informatie	- Medewerkers zijn getraind in vraagverheldering	- Meedenken toegankelijkheid websites visuele beperkingen		- Er is onvoldoende bekend wat er is en gebeurt in Vught	
	- Training communicatie op B1-taalniveau *)				
	- Het informatie- en communicatiebeleid is gericht op het aanspreken en bereiken van alle groepen burgers.	- 1-loket en vaste contactpersoon (voor informatie en vragen)	3	- Informatie is niet beschikbaar, (of vindbaar) of niet begrijpelijk/toegankelijk	
	- De gemeente Vught geeft aan dat de gemeente op een zo goed mogelijke manier met burgers van	- Toegankelijkheid van websites, ook voor	1		

	Quickscan	Workshop I	x	Workshop II	X
	de gemeente Vught communiceert. Zij doet dit onder andere via de website, de gemeentepagina in Het Klaverblad, Social Media en in de gemeentegids. De gemeente Vught geeft ook flyers en folders uit over bepaalde onderwerpen. - Bijna alle uitingen van de gemeente Vught zijn herkenbaar aan een helder taalgebruik (B1 voor publieksinformatie en B2) en een juist gebruik van de huisstijl. De afdeling communicatie beoordeelt brieven en teksten op helderheid en begrijpelijkheid. Incidenteel gebruikt de gemeente Vught animaties ... om een bredere doelgroep te bereiken, zoals de N65 en het Sociaal Domein. - Er zijn cliëntondersteuners actief in de wijken die mensen kunnen helpen.	VG. Alles digitaal kan niet			
Bewustwording en acceptatie	- De gemeente Vught heeft aandacht voor bewustwording over mensen met een beperking.	- Veel onwetendheid over mensen met psychische kwetsbaarheid - Laat kinderen bij het verkeersonderwijs ervaren wat het betekent om met een		- Nabijheid helpt als je een hersenfunctie-beperking hebt - Gelijkwaardigheid is ver te zoeken	2

Workshop I	x	Workshop II	X
- blindengeleidenstok over te steken (omdat kinderen weinig idee hebben van handicaps) - Mensen moeten elkaar leren kennen, daardoor acceptatie	4		
- De fysieke toegankelijkheid kan echt beter - Ik kan niet overal binnen komen - Station Vught is niet toegankelijk - Onvoldoende openbare toiletten - Geen toegankelijke openbare toiletten	7	- Vught is de laatste jaren toegankelijker geworden - Het is fijn om in Vught te wonen en weer terug te zijn - Station Vught is niet toegankelijk voor mensen in een rolstoel/hulpmiddel - Geen toegankelijke openbare toiletten	2
- In Helvoirt zijn de stoepen te hoog - Stoepen/trottoirs zijn matig onderhouden (in Helvoirt) - Stoepen/trottoirs zijn goed onderhouden (in Vught?) - Obstakels trottoirs	1	- Slechte bestrating en stoepen. Straten en trottoirs niet goed onderhouden door worteldruk - Helvoirt kan leren van Vught als het gaat om de fysieke toegankelijkheid	3

	Quickscan	Workshop I	x	Workshop II	X
		- Gebouwen zijn goed toegankelijk - Speeldoos is niet toegankelijk - Betaalbare (senioren)woning i.v.m. huursubsidie - Wonen met beperking niet (mogelijk) waar je wilt, hoe je wilt (i.v.m. speciale woningen/ groepen)	2	- Meldpunt fysieke toegankelijkheid is onvoldoende bekend - Onvoldoende woningen voor mensen met een beperking	
Mee kunnen doen (sociale toegankelijkheid)	- De gemeente Vught heeft haar beleid rondom Wmo-voorzieningen op orde. - Mensen weten waar ze moeten zijn om Wmo-voorzieningen aan te vragen. Dit blijkt uit de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek. - Beleid en werkwijze zijn nog niet op alle beleidsterreinen uitgewerkt, met name op gebieden buiten het sociale domein - De belangrijkste bestemmingen binnen Vught en in de omgeving zijn goed bereikbaar voor mensen	- Organiseer meer ontmoeting met en tussen inwoners. - Te weinig ontmoetingsruimte in sommige wijken: Mariaplein en Lunetten ontbreken - Seniorenbus is alleen maar voor senioren. Als je niet 'past' kun je er geen gebruik van maken	3 4	- Serieus genomen worden - Gelijkwaardigheid - De zorg is slecht, leuke dingen alleen met vrijwilligers - Match aanbod en vraag sluit niet voldoende aan - Sport is te duur	3

	Quickscan		Workshop I	x	Workshop II	X
	met een beperking, bijvoorbeeld met het openbaar vervoer, de Seniorenbus of de regiotaxi. Daarnaast zijn alle bushaltes aangepast voor rolstoelgebruik en liggen er geleidelijnen.	-	In onderwijs aandacht voor 'iedereen erbij'?	5	- Nog geen opleiding kunnen doen	2
		-	Bushaltes zijn aangepast		- Weinig cursussen voor mensen met een verstandelijke beperking. Er is behoefte aan cursussen op maat om je te ontwikkelen	3
	- De vervoersvoorzieningen zijn in Vught goed toegankelijk en bruikbaar.	-	Prins Hendrik (atletiek en turnvereniging), veel 'inclusief' aanbod			
	- De gemeente draagt zorg voor een voldoende dekkend en divers aanbod aan activiteiten en diensten voor mensen met een beperking.	-	Slimme crossovers zijn mogelijk, bijvoorbeeld het verbreden van de meldlijn of de onderwerpen in het keukentafelgesprek uitbreiden.		- 'Speeldoos' niet toegankelijk, moet blijven bestaan (ook fysieke toegankelijkheid)	4
	- Bij het onderwijsbeleid heeft de gemeente Vught in beperkte mate aandacht voor leerlingen met een beperking. De gemeente vraagt zich af wat haar rol en mogelijkheden zijn op dit terrein. 'Als gemeente kunnen we ons niet bemoeien met het lesprogramma van scholen'				- Zorgpark Reinier van Arkel openstellen	2
					- (Niet) op tijd komen van de deeltaxi	1
	- De gemeente Vught heeft een actieve en stimulerende rol in de arbeidsparticipatie voor mensen met een beperking. Er is besloten het PSO-certificaat te gaan behalen als gemeente, waarvan inclusief personeelsbeleid onderdeel is (Prestatieladder Sociaal Ondernemen).				- Niet in aanmerking komen voor deeltaxi vervoer, terwijl ze er wel recht op hebben	1

	Quickscan	Workshop I	x	Workshop II	X
	- De gemeente Vught is actief in mensen met een beperking te ondersteunen naar participatie, waaronder de toeleiding naar en het behoud van werk.				
Samenwerking	- De gemeente ontwikkelt het participatiebeleid samen met andere regiogemeenten, bijvoorbeeld binnen de WSD-regio, Wmo en jeugd. Ook op sportgebied werkt men regionaal samen (Uniek sporten). Samenwerking kan voor de deelnemende gemeenten een positief als een remmend effect hebben, afhankelijk van de koploper of achterblijver positie op een specifiek onderdeel. - Gemeentelijke samenwerking, bijvoorbeeld de WSD is in ontwikkeling.	- Krachtige wijkaanpak, organisaties werken samen - Betrokken vrijwilligers		- Samen Sterk in de wijk - Gemeente pakt het breed op met veel verschillende partners	
'Nothing about us, without us'	- De gemeente Vught betreft mensen met een beperking bij beleidsvorming en monitoring. - De gemeente evalueert doorlopend haar beleid met de Adviesraad Sociaal Domein. In de Adviesraad Sociaal Domein zitten geen mensen met een beperking.	- Niet over, maar met - Inclusief is iedereen - Mensen voelen zich niet gelijk	1 4 1	- Fijn dat de gemeente met ons in gesprek gaat, deze workshop is een goed en verwachtingsvol begin - Intentie en inzet van de gemeente: start positief - Belangstelling	

	Quickscan	Workshop I	x	Workshop II	X
	- Toegankelijk Vught adviseert de gemeente op het gebied van vooral fysieke toegankelijkheid. Verder vindt binnen het netwerk Samen sterk in de wijk veel uitwisseling plaats. - De gemeente brengt de consequenties van het beleid op het dagelijkse leven van mensen in beeld met de lokale vertegenwoordigers voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld binnen sociaal domein via Toegankelijk Vught of Ouderen Samen. Dit zijn ervaringsdeskundigen. - Het is niet duidelijk of dit ook binnen andere afdelingen van de gemeente gebeurt in dezelfde mate. (er waren veel afdelingen vertegenwoordigd bij de afname van de quickscan)			- Trots op Onderling Sterk	

OVERZICHT 3: VERBETERPUNTEN EN OPLOSSINGEN

In het overzicht zijn de besproken verbeterpunten en suggesties voor oplossingen van de twee workshops samengevoegd. Het maakt geen verschil uit welke sessie de suggesties voor oplossingen komen. Ze zijn allemaal illustratief en relevant.

Gekozen verbeterpunten (meest gestickerd)	Suggesties voor oplossingen
Niet in aanmerking komen voor deeltaxi vervoer, terwijl ze er wel recht op hebben (Niet) op tijd komen van de deeltaxi Vervoer: Senioren bus is alleen maar voor senioren. Als je niet 'past' kun je er geen gebruik van maken	1) Automaatje 2) Openbaar vervoer meer gebruiken 3) Zonetaxi 4) Regiotaxi 5) Leeftijd senioren bus aanpassen 6) Buurtbus 7) Aansluiting trein-bus
Ik kan niet overal binnen komen	- In kaart brengen van de huidige situatie - Buitenruimte (stoepen en straten) en gebouwen - Helvoirt kan geholpen worden door Vught - De richtlijnen voor toegankelijkheid moeten worden aangepast (bijv. voor architecten)
Toegankelijkheid: ontbreken van openbare toiletten en minder valide toiletten	1) Meerdere winkels laten samenwerken aan 1 openbaar en toegankelijk toilet 2) Afspraken maken met de Horeca: toiletten na sluitingstijd van de winkels 3) Toegankelijk openbaar toilet realiseren 4) Aanduiding beter 5) Losse unit voor evenementen
Gelijkwaardigheid is ver te zoeken Niet serieus genomen worden	- Serieus genomen worden - Werken aan betere communicatie (vaardigheden) met alle betrokkenen: instellingen / organisaties en ook onderling - tussen de verschillende mensen met een beperking - Samenwerken: netwerken versterken - Taalniveau: niet te moeilijk en begrijpelijk - Dialoog organiseren

Gekozen verbeterpunten (meest gestickerd)	Suggesties voor oplossingen
	- Waarden en normen bespreekbaar maken, bijvoorbeeld door een spel met gemeenten, organisaties, kleine wooninitiatieven, ervaringsdeskundigen
Wonen: Mensen moeten elkaar kennen, daardoor eerder acceptatie Te weinig ontmoetingsruimtes in sommige wijken, zoals Schoonveld en Taalstraat	- Laat mensen een eigen (leef)plan opstellen. Omschrijf hierin de samenwerking met alle organisaties en het persoonlijke netwerk 1) Burendag 2) Wijkpunten 3) Mariaplein, Schoonveld, Lunetten 4) Ontmoetingsmomenten 5) Informeer over aanbod 6) Laat organisaties kijken bij elkaar 7) Communicatieplan, drempels omlaag
Scholing	- Training om (je) te ontwikkelen. - Binnen sociale werkgelegenheid (wsd), bijvoorbeeld VN-verdrag, ervaringsdeskundigen
Onderwijs: In onderwijs aandacht voor 'iedereen erbij'?	1) Geen speciale scholen 2) Kleinere klassen 3) Passend onderwijs 4) Voorlichting door ervaringsdeskundigen 5) Maatschappelijke dienstplicht 6) Samen sterk koppelen aan onderwijs → projecten 7) Verkeers-les verbreden 8) Hoe kunnen we volwassenen onderwijzen?
Te weinig informatie over/voor cursussen/ trainingen (binnen sectoren)	- Training om jezelf te ontwikkelen - Er kan en is veel meer dan mensen nu denken/ weten
Als ik een opleiding begin ben ik bang voor (opnieuw) problemen met het UWV	Behoeftte aan ondersteuning / hulp - Ombudsvrouw - Clientondersteuning breder inzetten

Gekozen verbeterpunten (meest gestickerd)	Suggesties voor oplossingen
Motivatatie (en houding)	Keukentafelgesprek is nu vooral gericht op zorg en ondersteuning, dit verbreden naar andere leefgebieden, waaronder werken, opleiding/ onderwijs, meedoen in brede zin, herstel (Wegwijs Plus inzetten) Eigen plan: heb hier oog voor ! Hierin de samenwerking met allen (omschrijven) - Van iedereen (rond)om degene die hulp nodig hebben - Niet zuchten & steunen, enz. - Begeleiding bieden
Te weinig werkplekken in de woonwijken voor mensen met een beperking in reguliere bedrijven	
Werk en dagbesteding: VG: dagbesteding, werken waar je wil. I.v.m. vervoer en afspraken die daarvoor gelden, bijv. gemeentegrens (zijn bepaalde keuzes niet mogelijk)	1) PGB voor vervoer 2) Kilometervergoeding vergroten 3) Ruimte voor oplossing op maat bieden
Geen goede zorg vanuit de Wmo, en (dit) blijft liggen	De 'onafhankelijkheid' regelen ten aanzien van de toewijzing en de uitvoering van de zorg
Handhaving en toezicht kan beter	Controle en toezicht onafhankelijk regelen Zorgen voor meer bekendheid over de klachtenregeling

CONCLUSIE QUICKSCAN

Op 20 september 2018 heeft Stichting Zet een groepsinterview afgenomen met twaalf medewerkers voor de quickscan inclusief beleid. Deze medewerkers zijn afkomstig uit verschillende afdelingen van de ambtelijke organisatie.

De gegeven antwoorden en daarbij genoemde voorbeelden geven aanleiding om het beleid van de gemeente Vught als positief te beoordelen. Op vrijwel alle terreinen is in meer of mindere mate aandacht voor inclusie en toegankelijkheid.

De gemeente geeft aan het als een vanzelfsprekendheid te zien dat mensen met een beperking kunnen deelnemen binnen de gemeente. De gemeente hanteert daarbij een praktijkgerichte wijkaanpak.

De huidige inzet op inclusie en toegankelijkheid is deels afhankelijk van het enthousiasme, kennis en ervaring van specifieke personen. Deze personen zijn al langer bezig zijn met inclusie en toegankelijkheid. Dit is enerzijds een kracht, anderzijds een risico voor de continuïteit. Immers wanneer er wisselingen plaatsvinden in de personele bezetting zijn beleid en werkwijzen mogelijk niet voldoende vastgelegd en geïncorporeerd in de organisatie.

De medewerkers tonen veel ambitie en betrokkenheid om inclusie een veelbetekenende plek te geven in het gemeentelijke beleid. De uitwisseling tussen de collega's van de verschillende (beleids-)afdelingen kwam energiek over. Er is veel bereidheid om van elkaar te leren.

Een kracht van de gemeente Vught is dat zij succesvol investeert in de opbouw van netwerken in de wijken. Deze netwerkkracht kan Vught ook inzetten om de kennis en ervaringen te delen vanuit de verschillende beleidsterreinen binnen de gemeente.

AANBEVELINGEN

- Zorg ervoor dat je in beleid en werkwijzen; breed, structureel en op alle niveaus in de gemeentelijke organisatie, aandacht besteedt aan de betekenis in het dagelijkse leven voor mensen met een beperking. Dit kan door concreet te benoemen wat het beoogde effect zal zijn van een bepaalde maatregel. Het gaat om het toepassen van het principe van 'Design for All'
- Organiseer intern mogelijkheden om (beleids-)medewerkers te laten leren van de ervaringen van collega's rondom het thema inclusie en toegankelijkheid. Gebruik hiermee de netwerkkracht van de gemeente, die zo effectief blijkt in de wijkaanpak.
- Ontwikkel een maatlat "inclusief beleid" voor Vught. Stel de vraag hoe hoog kun en wil je samen de lat leggen? Pas deze maatlat vervolgens toe op alle beleidsterreinen om een integrale aanpak te concretiseren en uit te voeren.
- Beleg het onderwerp inclusie en toegankelijkheid expliciet bij een kerngroep die als opdracht heeft een integraal beleids- en werkkader te ontwikkelen. Betrek hierbij vanzelfsprekend ook meerdere ervaringsdeskundigen op persoonlijke titel.

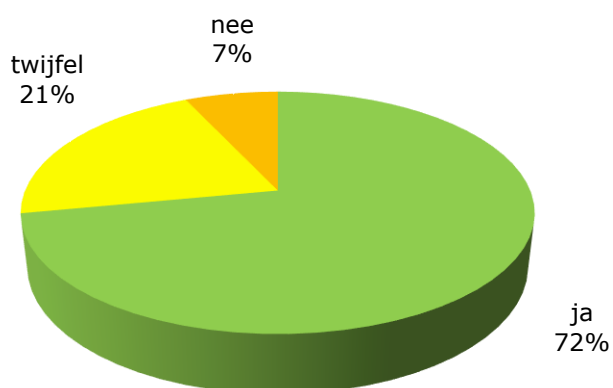
QUICKSCAN TAARTGRAFIEK GEMEENTE VUGHT

Toelichting op de taartgrafiek

Bij 72% van de items scoort Vught goed.

Op 21% van de uitgevraagde items is beleid aanwezig, maar is waarschijnlijk ruimte voor verbetering. Bij de rest van de vragen (7%) is het beleid nog onvoldoende vormgegeven.

De gemeente is 'positief' gewaardeerd. De gemeente biedt gelijke kansen aan mensen met een beperking.

WORKSHOPS IN HET KORT

WORKSHOP ERVARINGSDESKUNDIGEN

Hier zijn de belangrijkste bevindingen uit de workshop verkort samengevat.

In totaal hebben tien ervaringsdeskundigen deelgenomen, inclusief begeleiders en belangenbehartigers. Aanwezig waren ervaringsdeskundigen met een verstandelijke beperking, visuele beperking, psychische kwetsbaarheid en chronisch ziek en daardoor rolstoelgebonden. Eén persoon kwam uit Helvoirt. Ieder heeft zichzelf aan de groep voorgesteld en een goed voorbeeld genoemd van meedoen in Vught.

Positief (successen in Vught)

- Activiteiten en ontmoeting (bijvoorbeeld Reinier van Arkel).
- Fijn dat de gemeente belangstelling toont in ervaringen van bewoners, zij zien dit moment als een begin van een proces.
- Vught is 'zorgdorp' en wordt steeds toegankelijker.
- Gemeente werkt veel samen met organisaties/ partners in de wijken.

Verbeterpunten

Belangrijkste punt:

- Gelijkwaardigheid tussen mensen met en zonder beperking is niet voldoende.
- Er moet minder geoordeeld worden. Denk hierbij ook aan beperkingen die je niet aan de buitenkant ziet. Open staan voor de ander helpt hierbij. Respect, geen betutteling.

Verder:

- Binnen de Wmo wordt ervaren dat het aanbod niet altijd passend is bij de vraag, of dat het lang duurt voordat deze geleverd wordt.
- Te weinig werkplekken in woonwijken voor mensen met een beperking bij reguliere bedrijven.
- Bij dagbesteding zou vaker gedacht mogen worden aan cursussen of werk, ook mensen met een verstandelijke beperking willen zich blijven ontwikkelen. Bijvoorbeeld over inzetten ervaringsdeskundigheid.
- Tijdens de bijeenkomst bleek dat niet alle aanwezigen op de hoogte waren van het aanbod binnen (woon)sectoren, dat er wel is.
- De Speeldoos is niet toegankelijk
- Station Vught is niet toegankelijk voor mensen in een rolstoel of loophulpmiddel.
- Bestrating en stoepen zijn vaak slecht.
- Te weinig openbare toiletten.
- Er zijn meer toegankelijke woningen nodig voor mensen met een beperking.
- Informatievoorziening is niet altijd toegankelijk voor mensen met een beperking.
- Informatievoorziening is onvoldoende.
- Voor leuke dingen zijn bewoners van zorginstellingen afhankelijk van vrijwilligers.

Er is heel goed nagedacht over oplossingen:

- Waarden en normen bespreekbaar maken met bijv. een spel (voor organisaties, gemeenten, ervaringsdeskundigen, families et cetera)
- Meer scholing over mensen met een beperking, zodat er meer inleving komt.
- Makkelijke taal gebruiken.
- instellingen en organisaties kunnen beter communiceren.
- Nieuwe samenwerkingen zoeken, netwerk vormen.
- Scholing of cursusaanbod aanbieden binnen de WSD om je te ontwikkelen. Bijvoorbeeld over VN-verdrag of ervaringsdeskundigen.
- Gelijkwaardigheid in afspraken tussen iemand met beperking en professional.
- Liever andere woorden gebruiken binnen zorginstelling; graag bewoner, collega en medewerker in plaats van cliënt.
- Als mensen hulp nodig hebben niet 'zuchten en steunen'.

WORKSHOP MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

Hier zijn de belangrijkste bevindingen uit de workshop met de maatschappelijke organisaties kort samengevat.

In totaal waren er negentien personen aanwezig vanuit de volgende organisaties:

▪ Toegankelijk Vught	▪ Vlasborch
▪ ABZ	▪ Seniorenbus
▪ Divers/Welzijn Vught	▪ Adviesraad sociaal domein
▪ Reinier van Arkel	▪ Voorzitter Centrummanagement
▪ Cello	▪ Oud-lid Wmo adviesraad
▪ Ouderen Samen	▪ Wegwijs+
▪ Kansplus	▪ Gemeente: wethouder en beleid

Positief (successen in Vught)

- Toegankelijkheid gebouwen en openbare ruimte
- Veel plekken om anderen te ontmoeten en te verbinden
- Ondernemers als AH, Rabobank en Primera geven het goede voorbeeld met aandacht voor alle doelgroepen
- Samen sterk in de wijk
- Goede samenwerking van instanties

Verbeterpunten

- Voor de toegang van zorg en welzijn zou er 1-loket en een vaste contactpersoon moeten zijn.
- Er was tijdens de bijeenkomst onduidelijkheid over de aansluiting van passend werk/ dagbesteding op de vraag van bewoners. Kun je werken waar je wilt, ook buiten gemeentegrens? Zijn er dan mogelijkheden voor vervoer?
- In het onderwijs is te weinig aandacht voor 'iedereen erbij'.
- Er zijn te weinig openbare toiletten en mindervaliden toiletten
- In de woonomgeving is winst te behalen als mensen elkaar leren kennen, daardoor komt er eerder acceptatie.
- De Seniorenbus zou ook gebruikt kunnen worden door andere doelgroepen
- Qua bewustwording mag er meer aandacht komen dat met inclusief, ook echt iedereen bedoeld wordt. Maar wat kun je hierin

verwachten van 'reguliere' mensen? Verhouding 'regulier' en 'speciaal' in verhouding?

- Ontmoetingsplekken ontbreken in de omgeving Mariaplein en Lunetten.

Aanwezigen hebben goede oplossingen bedacht. Men ziet vooral kansen in nieuwe samenwerkingen en kruisverbindingen.

- Onderwijs: voorlichting door ervaringsdeskundigen, maatschappelijke dienstplicht, samen sterk koppelen aan onderwijs via projecten, volwassenen onderwijzen?
- Toegankelijkheid: winkels samenwerken aan één toegankelijk toilet, horeca voor avonduren, betere aanduiding en losse unit voor evenementen.
- Wonen: ontmoeting stimuleren door burendag, wijkpunten, uitwisselen informatie over elkaars aanbod, drempels verlagen.
- Vervoer: bestaand vervoersaanbod beter bekend maken, verbreden en beter benutten.
- Dagbesteding VG: mogelijkheden vergroten buiten gemeentegrens.

TOELICHTING METHODIEK

In deze bijlage worden de toegepaste methodieken voor de quickscan en de workshops toegelicht en de wijze van vertaling naar de bouwstenen voor een plan van aanpak.

Fase 1: Afname Quickscan Inclusief Beleid

- De gemeente heeft een globaal beeld van het eigen beleid en praktijk in het licht van het VN-verdrag, dit vanuit de eigen waarneming van de gemeentelijke organisatie.
- Er is een begin gemaakt met een brede, afdeling-overstijgende betrokkenheid bij het thema.

Fase 2: Draagvlak voor inclusie

- Alle betrokken partijen onderschrijven het belang van inclusie.
- Goede punten en verbeterpunten rondom inclusie en toegankelijkheid in de gemeente Vught zijn geïnventariseerd en geprioriteerd.
- Oplossingsrichtingen zijn verkend en geformuleerd.

Fase 3: Bouwstenen voor een Plan van Aanpak

Zet levert bouwstenen voor een plan van aanpak om vervolgstappen te kunnen maken om van de gemeente Vught een inclusieve gemeente te kunnen maken.

Toelichting FASE 1: AFNAME QUICKSCAN INCLUSIEF BELEID

De quickscan inclusief beleid van Zet brengt snel in kaart of de gemeente op de uiteenlopende beleidsterreinen op hoofdlijnen aansluit bij de uitgangspunten van het VN-verdrag. De resultaten geven in één oogopslag aan in welk opzicht de gemeente Vught het goed doet (groen), waar de gemeente in tekort schiet (rood) en waar nog verdere mogelijkheden tot verbetering bestaan (oranje). De scan kent als basis de uitgangspunten van het VN-verdrag Handicap en legt verbinding met beleidsterreinen binnen en buiten het sociale domein. Zet vertaalde de artikelen uit het VN-verdrag Handicap naar concrete vragen over gemeentelijk beleid. Onderwerpen die aan bod komen zijn bewustwording, toegankelijkheid, arbeid, wonen en (passend) onderwijs.

De uitvoering is in handen van twee adviseurs van Zet, die minimaal vier en maximaal tien medewerkers van verschillende afdelingen binnen het gemeentelijke apparaat bevragen. Dat doen we in een heterogeen samengestelde groep, waardoor de kruisbestuiving en kennisuitwisseling over het thema inclusie gewaarborgd is. Dit gesprek duurt ongeveer drie uur.

Tijdens het gesprek voert één adviseur de gegeven antwoorden in het quickscan-programma in. Aan het eind van de bijeenkomst presenteert de adviseur de eerste conclusies: hoe de gemeente het er op basis van de gegeven antwoorden vanaf brengt bij beleidsontwikkeling, uitvoering en handhaving.

Na afloop volgt een rapportage met de stand van zaken van het beleid, de weergave van de sterke punten en aanbevelingen voor verbeteringen. Zet bespreekt het rapport en het proces met de gemeente.

TOELICHTING FASE 2: DRAAGVLAK VOOR INCLUSIE

Een inclusieve samenleving maak je samen. Daarvoor is draagvlak nodig binnen het gemeentehuis en daarbuiten. In een aantal workshops worden inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers enthousiast gemaakt voor inclusie en raken ze doordrongen van het belang van het thema.

In twee interactieve workshop(s) zijn ervaringsdeskundigen en maatschappelijke organisaties bevraagd naar hun ervaringen met meedoen in de gemeente Vught.

Opzet van de workshops voor ervaringsdeskundigen

In de workshop zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Introductie van het thema inclusie (wat is inclusie, waarom moet de gemeente ermee aan de slag; hoe kijken de deelnemers naar het thema en wat doen ze er op dit moment mee).
- Inventariseren van de goede punten en verbeterpunten rondom meedoen in de gemeente Vught.
- Prioriteren van de aanbevelingen/verbeterpunten.

Het resultaat aan het eind van de bijeenkomst is een eerste top vijf van onderwerpen die zouden moeten worden aangepakt. De deelnemers doen ook aanbevelingen over de mogelijke uitvoering, de eigen rol en die van de gemeente in de breedte. De sessie duurt tweeënhalf uur. Per sessie kunnen maximaal vijftien personen deelnemen.

Opzet van de workshops voor maatschappelijke organisaties

In deze workshop komen dezelfde onderwerpen aan bod als in de workshop voor ervaringsdeskundigen. Ook de aanpak is vergelijkbaar. In aanvulling op de quickscan vragen wij welke verbeterpunten zij ervaren vanuit hun organisatie en hoe zij daaraan een bijdrage kunnen leveren.

TOELICHTING FASE 3: BOUWSTENEN PLAN VAN AANPAK

De resultaten uit de quickscan en de twee workshops leveren de input op voor de bouwstenen voor het plan van aanpak om van de gemeente Vught stapsgewijs een inclusieve gemeente te maken.

- De uitkomsten uit de quickscan en de oogst van de workshops van ervaringsdeskundigen en maatschappelijke organisaties zijn samengevoegd en vergeleken.
- Hieruit is een overall-beeld van de gemeente gedestilleerd en vervolgens is een overzicht aan bouwstenen geformuleerd.
- Op onderdelen is het overzicht aangevuld op basis van kennis en ervaring van Zet met de samenstelling van bouwstenen voor de opstelling van een inclusie-agenda.

Zet / Statenlaan 4 / Postbus 271
5000 AG Tilburg / T 013 5441440
www.wijzijnzet.nl / info@wijzijnzet.nl